

Programowanie współbieżne i rozproszone

WYKŁAD 4

dr inż. Krzysztof Pancerz

Modyfikator **volatile**

- **volatile** - modyfikator informujący kompilator, że oznaczona nim zmienna może zostać nieoczekiwanie zmieniona przez inną część programu (wątek).
- Ze względu na wydajność każdy wątek może przechowywać prywatną kopię współdzielonej zmiennej. Rzeczywista wersja zmiennej uaktualniana jest tylko co jakiś czas.
- **volatile** wymusza na kompilatorze stosowanie rzeczywistej wersji zmiennej lub ciągłe uaktualnianie każdej jej kopii.

Pakiet `java.util.concurrent.atomic`

- Pakiet `java.util.concurrent.atomic` pozwala na wykorzystywanie zmiennych w środowisku wielowątkowym.
- Pakiet ten umożliwia aktualizację wartości zmiennej bez konieczności wykorzystywania blokad.

Pakiet `java.util.concurrent.atomic`

- Przykładowe klasy pakietu `java.util.concurrent.atomic`:
 - `AtomicBoolean`
 - `AtomicInteger`
 - `AtomicLong`
 - `AtomicIntegerArray`
 - `AtomicReference`
 - itp.

Pakiet `java.util.concurrent.atomic`

- Przykładowe metody klasy `AtomicInteger`:
 - `int decrementAndGet()`
 - `int getAndDecrement()`
 - `int addAndGet(int delta)`
 - `int getAndAdd(int delta)`
 - itp.

Kolekcje współbieżne

- Pakiet `java.util.concurrent` zawiera definicje kilkunastu klas kolekcji, opracowanych specjalnie dla potrzeb programów współbieżnych.
- Przykładowe kolekcje współbieżne:
 - `ConcurrentHashMap`
 - `ConcurrentLinkedQueue`
 - `ConcurrentSkipListMap`
 - itp.

Pakiet `java.util.concurrent`

- Klasa **CountDownLatch**:

- Klasa pozwala na określenie pewnej liczby zdarzeń, które muszą się pojawić aby zatrząsk, na którego zwolnienie czeka wątek został zwolniony.
- Po każdym zdarzeniu zmniejszana jest wartość licznika, gdy osiągnie ona zero, zatrząsk jest zwolniony.
- Oczekiwanie wątku na zwolnienie zatrząsku realizowane jest przez metodę **await**.
- Sygnalizowanie wystąpienia zdarzenia odbywa się przy pomocy metody **countDown**. Każde jej wywołanie zmniejsza wartość licznika o 1.

Pakiet `java.util.concurrent`

- Klasa **CountDownLatch**:

- Klasa pozwala na określenie pewnej liczby zdarzeń, które muszą się pojawić aby zatrząsk, na którego zwolnienie czeka wątek został zwolniony.
- Po każdym zdarzeniu zmniejszana jest wartość licznika, gdy osiągnie ona zero, zatrząsk jest zwolniony.
- Oczekiwanie wątku na zwolnienie zatrząsku realizowane jest przez metodę **await**.
- Sygnalizowanie wystąpienia zdarzenia odbywa się przy pomocy metody **countDown**. Każde jej wywołanie zmniejsza wartość licznika o 1.

Pakiet `java.util.concurrent`

- Klasa `CyclicBarrier`:
 - Klasa pozwalająca dwóm lub więcej liczbie wątków oczekiwać w określonym punkcie programu do chwili, gdy wszystkie wątki go osiągną.

Pakiet `java.util.concurrent`

- Procedura wykorzystania klasy

`CyclicBarrier`:

- Utworzenie obiektu klasy `CyclicBarrier` i określenie liczby wątków, na które w punkcie bariery będzie realizowane czekanie.
- W oczekiwanych wątkach, muszą zostać wywołane metody **`await`**. Gdy wszystkie oczekiwane wątki wywołają tę metodę, zostanie ona zakończona, a program wznowiony.

Pakiet `java.util.concurrent`

- Klasa **Exchanger**:
 - Klasa upraszczająca wymianę danych pomiędzy dwoma wątkami.
- Procedura wykorzystania klasy **Exchanger**:
 - Utworzenie obiektu klasy `Exchanger`.
 - W wątkach wymieniających dane, muszą zostać wywołane metody **exchange**. Gdy oba wątki wywołają tę metodę, realizowana jest wymiana danych.

Pakiet `java.util.concurrent`

- Klasa **Phaser**:
 - Klasa upraszczająca synchronizację wątków wykonujących wiele faz operacji.
 - Przejście do kolejnej fazy operacji możliwe jest tylko wówczas, gdy wszystkie wątki zakończą wykonywanie fazy poprzedniej.

Pakiet `java.util.concurrent`

- Procedura wykorzystania klasy **Phaser**:
 - Utworzenie obiektu klasy **Phaser**.
 - Metoda **register** służy do zarejestrowania strony biorącej udział w synchronizacji (tj. wątku).
 - Metoda **arrive** służy do sygnalizacji zakończenia wykonywania danej fazy przez stronę.
 - Metoda **arriveAndAwaitAdvance** służy do sygnalizacji zakończenia wykonywania danej fazy przez stronę i przejście w stan oczekiwania do momentu zakończenia tej samej fazy przez wszystkie pozostałe zarejestrowane strony.

Pakiet `java.util.concurrent`

- Procedura wykorzystania klasy **Phaser**:
 - Metoda **arriveAndDeregister** służy do sygnalizacji zakończenia wykonywania danej fazy przez stronę i wyrejestrowania się z dalszego udziału w synchronizacji.

Pakiet `java.util.concurrent`

- Klasa `Executors` i interfejs `ExecutorService`:
 - Zestaw tworzący narzędzie zwane egzekutorem, który grupuje wątki w pule wątków i kontroluje ich uruchamianie.

Pakiet java.util.concurrent

- Schemat wykorzystania egzekutora:

```
ExecutorService es=Executors.newFixedThreadPool(2);
```

```
// ...
```

```
es.execute(new Watek());
```

```
es.execute(new Watek());
```

```
es.execute(new Watek());
```

```
es.execute(new Watek());
```

```
// ...
```

```
es.shutdown();
```

Pula wątków zawiera dwa wątki. Wszystkie wątki zostaną wykonane, ale tylko dwa w tym samym czasie

Pominięcie wywołania shutdown spowoduje, że program się nie zakończy (wątki w puli będą nadal aktywne)

Programowanie równoległe przy użyciu Fork/Join

- Pakiet `java.util.concurrent` zawiera definicje frameworku **Fork/Join** wspierającego programowanie równoległe.
- Framework Fork/Join upraszcza tworzenie i stosowanie wielu wątków.
- Framework Fork/Join pozwala na automatyczne korzystanie z wielu procesorów.

Programowanie równoległe przy użyciu Fork/Join

- Tradycyjne narzędzia programowania wielowątkowego w Javie nie są optymalizowane dla środowisk wieloprocessorowych (wielordzeniowych).
- Te narzędzia w środowiskach jednoprocessorowych umożliwiają przede wszystkim efektywne współdzielenie czasu procesora przez wiele zadań (np. jeden wątek może wykonywać swoje operacje w czasie, gdy inny wątek oczekuje na jakieś zdarzenie).

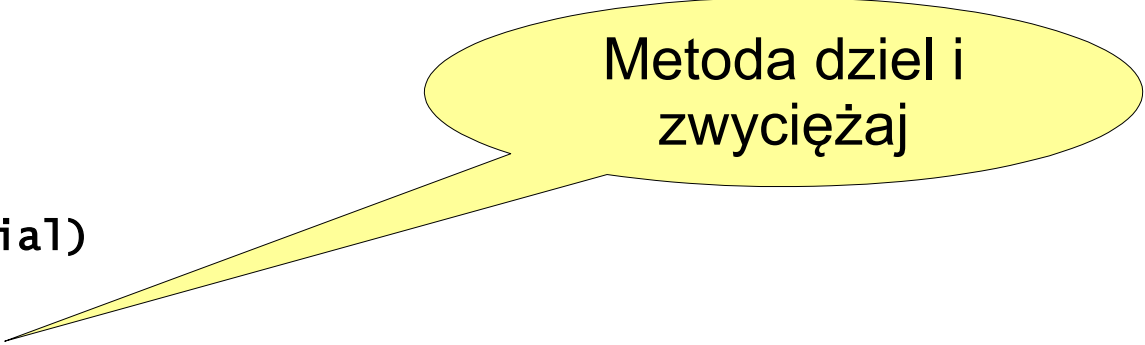
Programowanie równoległe przy użyciu Fork/Join

- Podstawowe klasy frameworku Fork/Join:
 - **ForkJoinTask<V>** - klasa abstrakcyjna definiująca zadanie
 - **ForkJoinPool** - klasa umożliwiająca zarządzanie zadaniami ForkJoinTasks
 - **RecursiveAction** - podklasa klasy ForkJoinTask, dla zadań które nie zwracają żadnej wartości
 - **RecursiveTask<V>** - podklasa klasy ForkJoinTask, dla zadań zwracających wartość

Pakiet java.util.concurrent

- Schemat wykorzystania Fork/Join:

```
class Operacja extends RecursiveAction
{
    // ...
    void compute()
    {
        if(dalej_podzial)
        {
            invokeAll(new Operacja(dane, poczatek, srodek),
                new Operacja(dane, srodek+1, koniec));
        }
        else
        {
            // ... obliczenia ...
        }
    }
}
```


Metoda dziel i zwyciężaj

Pakiet java.util.concurrent

- Schemat wykorzystania Fork/Join (cd.):

```
class Głowna
{
    // ...
    public static void main(String[] args)
    {
        ForkJoinPool fjp=new ForkJoinPool();
        // ...
        fjp.invoke(new Operacja(dane, 0, dane.length));
    }
}
```


Uruchomienie
głównego
zadania